

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Tilannekatsaus suunnitelman valmisteluun

Suvi Jousmäki, Liikenne- ja viestintävirasto
Auli Forsberg, Väylävirasto
4.11.2020

Suunnittelun eteneminen

Saatua palautetta

- **Sidosryhmäkeskusteluja** käyty laajasti **syyskuussa** julkaistun suunnitelmaversion pohjalta
  - Perusväylänpidon, kestävän liikenteen ja yksityisteiden rahoitustasot hyviä
  - **Liikenneverkon kehittämiseen** tarvitaan lisää rahoitusta
  - **Kansainväliset yhteydet** kuvattava paremmin
  - **Kuntien** panostukset koko liikennejärjestelmään huomioitava
  - **Muiden kuin MAL-seutujen** sopimuksellisuuden huomiointi

Muita jatkovalmistelun aiheita

- Liikenneverkon kehittäminen
- **Yhteensovittaminen** muihin meneillään oleviin hankkeisiin
- **Koronatilanteen** vaikutukset, erityisesti joukkoliikenne
- Sopimuksellisen **yhteistyön laajentaminen** infrahankkeiden rahoituksessa
- **Kansainvälisen** vaikuttamisen konkretisointi

Yhteensovitus muihin meneillään oleviin hankkeisiin

- **Fossiilittoman liikenteen** tiekartan valmistelu – työryhmän raportti julkaistu 27.10.2020, tiekartta lausunnoille loppuvuodesta 2020
- Maakuntien **lentoliikennettä** ja **digi-ilmailua** käsitelleiden työryhmien tulosten huomiointi
- **Hankeyhtiöiden** valmistelutilanne
- EU:n elpymis- ja palautumistukivälineeseen (**RRF**) liittyvä kansallinen valmistelu

COVID19 vaikutukset pitkällä aikavälillä

- COVID19-pandemiolla ollut merkittäviä vaikutuksia liikennejärjestelmään – Liikenne- ja viestintävirasto arvioinut **pandemian pitkäaikaisvaikutuksia** kahden **skenaarion** pohjalta ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteiden relevanssia
- Johtopäätökset suunnitelmaversiosta 4.9.2020:
  - Tehty **oikeansuuntaisia ratkaisuja** – vastaa skenaariotarkastelussa nousseisiin haasteisiin hyvin.
  - Skenaariotyön perusteella painottuvat entisestään:
- Joukkoliikenteen käytön houkuttelevuuden palauttaminen
- Liikennejärjestelmästä kerättävä seurantatieto on entistä tärkeämpää
- Toimenpiteiden vaikutusten kohdentumisen arviointia tulisi kehittää kokonaisvaikutusten lisäksi - koronan vaikutukset jakautuneet epätasaisesti alueittain ja väestöryhmittäin
- Rahoituksen ohjaaminen vähäpäästöiseen liikkumiseen tarkoituksenmukaista päästötavoitteiden saavuttamiseksi
- Digitaalisen saavuttavuuden tarve kasvaa etätöiden kasvun myötä.

Pääväyläasetuksen tarkastelu

- Väylävirasto tarkastellut pääväyläasetuksen toimivuutta LVM:n toimeksiannosta hallitusohjelmakirjaukseen perustuen.
- Parlamentaarinen ohjausryhmä ottaa kantaa asiaan viimeistellessään suunnitelmaluonnosta.

Pääväylät 1.1.2019 alkaen

maanteilla ja rautateilla

5 506 km

- Maanteiden pääväylät
- Muut valta- ja kantatiet

3 401 km

- Rautateiden pääväylät
- Muu rataverkko

Miksi pääväylät tarkastelussa?

Sanna Marinin hallitusohjelmakirjaus

LVM:n toimeksianto 26.5.2020
Väylävirastolle

Maanteiden pääväylät tarkastelussa

- Arvio asetuksen toimivuudesta ja vaikutuksista
- Lähekkäiset maakuntakeskukset, vientisatamat meriväyläyhteyksin ja rajanylityspaikat
- Maanteiden pääväylien palvelutasopuutteiden korjaamisen kustannuksia

Suositus: Pääväyläyhteydet nykyisellään

Perusteluja

- Tehtävä: valtakunnallisesti tärkeät runkoverkot
- Asetus voimassa vasta 1.1.2019-, samoin LjMtL
- Maanteillä ennen asetusta jo priorisointi vilkasliikenteiselle ja yhdistävyyden kannalta tärkeälle verkolle, palvelutason tavoitteisiin liittyy tarpeita
- Rautateillä palvelutasotavoitteet toteutuvat ja parantaminen ylläpitää palvelutasoa.

Pääväylien palvelutasopuutteet

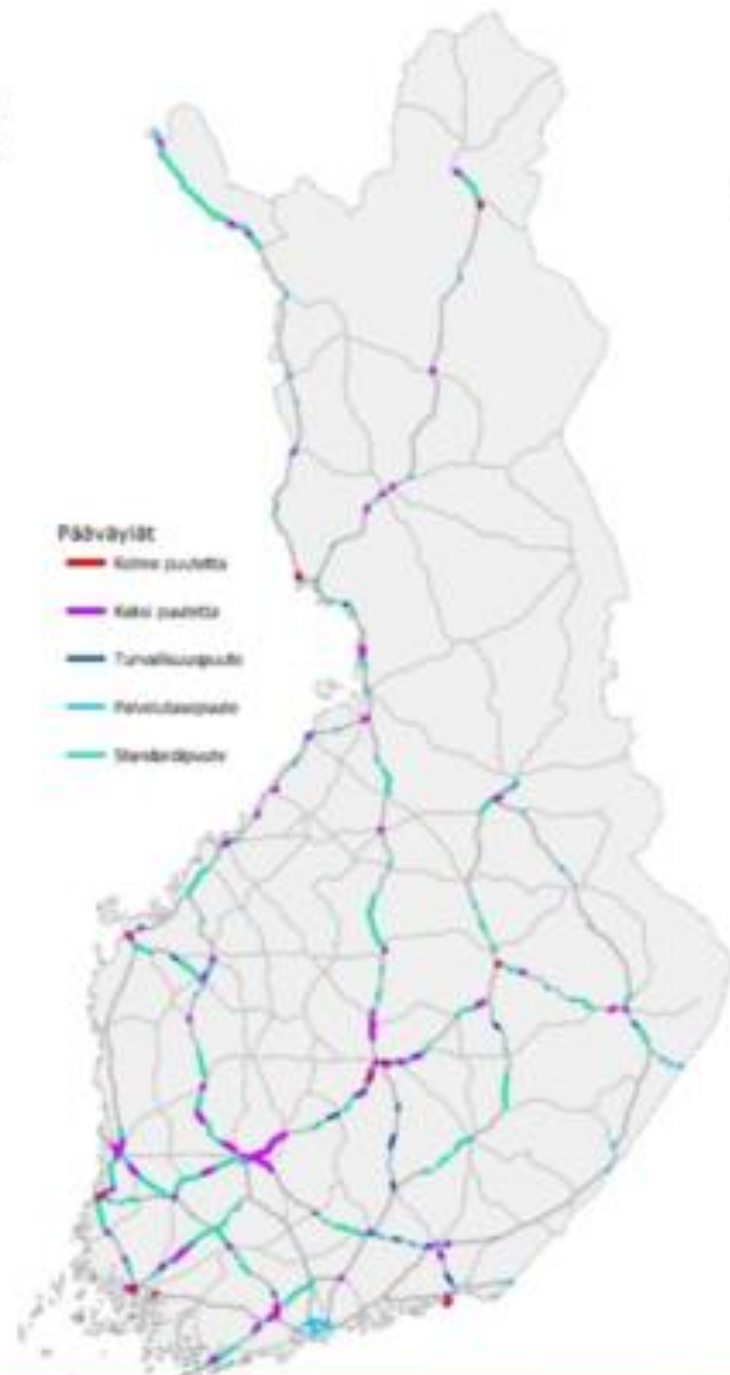
Suurin osa hyvässä palvelutasossa.

Kolmea eri tyyppistä puutetta palvelutasoanalyysissä:

- **Liikenteellinen palvelutaso (PT):** 340 km tiejaksoja (pitkämatkaisen liikenteen hyvä ja tasainen matkanopeus tai nopeusrajoitustavoite, liittymät)
- **Liikenneturvallisuus (TU):** 116 km tiejaksoja, joilla on kohonnut todennäköisyys joutua henkilövahinkoon johtavaan onnettomuuteen ja lisäksi onnettomuuksien määrä tiekilometriä kohden on suuri.
- **Standardi (ST):** 750 km tiejaksoja (ajoradan leveys, ohitusmahdollisuudet)

Kehittämishankkeissa (LjMtL) otettava huomioon:

- Kokonaistaloudellisuus, liikenneturvallisuus, joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn palvelutason parantaminen sekä liikenteen ympäristöhaittojen torjunta.

Vaikutusten arviointi

- Vaikutusten arviointi on tiivis ja olennainen **osa suunnitelman valmistelua** – iteroiva suunnitteluprosessi.
- Vaikutukset arvioidaan laajan **arviointikehikon** sekä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (ns. **SOVA-laki**) mukaisesti.
- LVM vastaa vaikutusten arvioinnin valmistelusta. Varsinainen arviointityö tehdään Liikenne- ja viestintäviraston koordinoimana ja yhteistyössä Väyläviraston kanssa.
- Vaikutusten arviointi lähetetään lausuntokierrokselle yhdessä suunnitelmaluonnoksen kanssa alkuvuodesta 2021.
- Vaikutusten arvioinnin raportissa (ympäristöselostus) kuvataan SOVA-lain ja -asetuksen mukainen vaikutusten arviointi sekä arviointi suhteessa suunnitelmalle asetettuihin tavoitteisiin.

ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso

Alueiden kansainvälinen saavutettavuus

Alueiden välinen saavutettavuus

Kaupunkiseutujen ja alueiden sisäinen saavutettavuus

Aluerakenne ja alueiden kehitysedellytykset

Kuljetusten palvelutaso ja käyttäjähyödyt

Matkojen palvelutaso ja käyttäjähyödyt

Taloudellinen kestävyys

Yhteiskunta-taloudellinen tehokkuus

Julkis-taloudelliset vaikutukset

Taloudellisen kasvun edellytykset

Ekologinen kestävyys

Liikennejärjestelmän ilmastovaikutukset

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Liikenteen päästöille, melulle ja tärinälle altistuminen

Yhdyskuntarakenteen kestävyys

Luonnon monimuotoisuus

Luonnonvarojen käyttö, materiaali-tehokkuus

Vesiin ja maaperään kohdistuvat riskit

Sosiaalinen kestävyys

Liikkumisen mahdollisuudet

Terveys ja hyvinvointi

Rakennettu ympäristö ja maisema

Liikennejärjestelmän turvallisuus

Tieliikenteen turvallisuus

Liikkumisympäristöjen turvallisuus

Rautatieliikenteen, merenkulun ja ilmailun turvallisuus

Liikenteen tietoturvallisuus

Liikenne- ja viestintäviraston liikennejärjestelmäanalyysi

- Liikenne- ja viestintävirasto analysoi **liikennejärjestelmän kehitystä** ja ennakoii tulevaa. Liikennejärjestelmäanalyysi antaa tietoa liikennejärjestelmän kehityksestä ja nykytilasta valtakunnallisella ja alueellisella tasolla sekä kokoaa **ennakointietoa** toimintaympäristön muutoksista.
- Säännöllisesti päivitettävä liikennejärjestelmäanalyysi sisältää mm:
  - **Liikenneverkon strategisen tilannekuvan**
  - Liikenne 12 -suunnitelman **seurantamallin**
- Liikenne 12 -suunnitelman seurantamalli kehitetään yhteistyössä sidosryhmien kanssa.
- Tavoitteena julkaista ensimmäinen versio liikennejärjestelmäanalyysistä kesällä 2021.

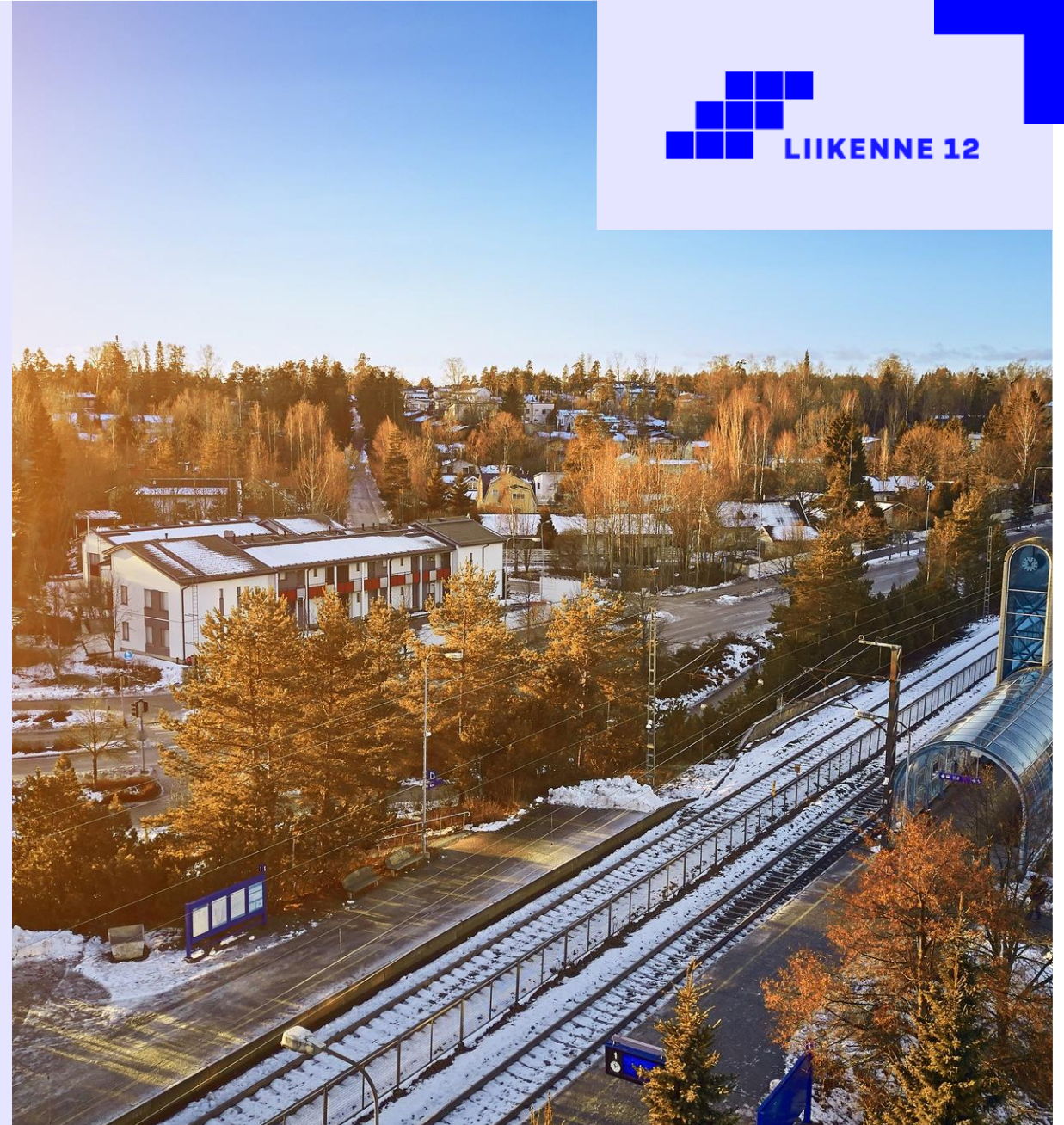
Liikenneverkon strateginen tilannekuva

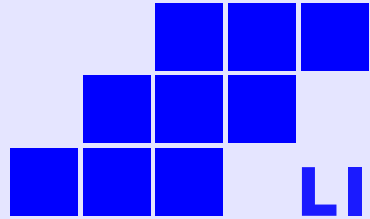
- Sisältää sekä valtion väyläverkon että muun liikenneverkon sekä solmupisteet
- Liikenneverkon strateginen tilannekuva **päivitetään vuoden 2020 loppuun mennessä** Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston yhteistyönä
- Jatkossa liikenneverkon strateginen tilannekuva päivitetään kahdesti vuodessa.

Mitä seuraavaksi?

- Parlamentaarinen ohjausryhmä päättää suunnitelmaluonnoksesta
- Suunnitelmaluonnoksen julkistus
- Vaikutusten arviointi, loppuvuosi 2020
- Lausuntokierros tammi-helmikuussa 2021
- Lausuntopalautteen huomiointi ja valtioneuvoston selonteko eduskunnalle

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Kiitos!

